

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

заступник ректора ХНАДУ

професор _____ Гладкий І. П.

“ ___ ” _____ 20__ року

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Науково-дослідницька практика

(назва навчальної дисципліни згідно навчального плану)

підготовки

магістр

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань

27 «Транспорт»

(шифр і назва галузі знань)

напряму підготовки

275.03 – «Транспортні технології (на автомобільному транспорті) (ТД)»

(шифр і назва напряму підготовки)

кваліфікація¹

магістр транспортних технологій

(шифр і назва кваліфікації для бакалавра, спеціальності - для магістра))

(шифр _____)

(за ОПП чи № навчального плану)

2018 рік

¹ якщо програма використовується для підготовки фахівців декількох напрямів підготовки (спеціальностей) то перерахувати усі.

Розроблено та внесено: кафедра організації і безпеки дорожнього руху
 (повне найменування кафедри)

Розробник програми: асистент кафедри організації і безпеки дорожнього руху,

Засядько Дмитро Володимирович

(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

Рецензент, канд. тех. наук, проф.

Є. Б. Решетніков

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри

Протокол №__ від “__” __ 201__р.

(номер) (та дата протоколу)

Зав. кафедрою ОіБДР Д.Т.Н., професор Наглюк І. С.

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

(ПІБ завідувача кафедри)

“Узгоджено”

Декан Факультету транспортних систем

(повна назва факультету, де читається дисципліна)

професор
(вчене звання)

(підпис)

Бекетов Ю. О.

(ПІБ декана)

“ ” 20__ року
(день) (місяць) (рік)

© ____, 20__ рік

© ____, 20__ рік

ВСТУП

Науково-дослідницька практика проводиться по закінченню п'ятого року навчання студентів освітньо-кваліфікаційного рівня магістра напряму (спеціальності) 275.03 – «Транспортні технології на автомобільному транспорті»
(назва напряму для бакалавра (спеціальності для магістра))

Студенти 5 курсу після завершення теоретичного курсу проходять практику тривалістю чотири тижні.

При виїзді на об'єкт практики студент повинен мати такі документи:

- 1) направлення на практику від університету;
- 2) щоденник практики;
- 3) індивідуальне завдання кафедри на вивчення конкретних питань для подальшого використання у НДРС.

У якості баз практики використовуються провідні підприємства транспортного комплексу, автотранспортні підприємства, автотранспортні об'єднання, установи та організації виконавчої влади, що уповноважені займатися питаннями контролю та організації дорожнього руху та транспортного комплексу. База практики вибирається згідно з тематикою дипломної роботи та тристороннім договором на підготовку фахівця (за наявності).

За рішенням керівництва кафедри частина студентів протягом проходження може бути залишена при кафедрі, підпорядкована певним керівникам та проводити роботу, що пов'язана з науковою діяльністю кафедри, а саме:

- моніторинг транспортних потоків на вулично-дорожній мережі міста, у тому числі відеоспостереження;
- облік інтенсивності, складу та швидкості транспортних потоків;
- відеоспостереження транспортних потоків з метою визначення затримок транспортних засобів, особливості руху окремих транспортних засобів у потоці;
- складання схем організації дорожнього руху на існуючих елементах вулично-дорожньої мережі (перехрестях, пішохідних переходах, тощо);
- іншу роботу за вказівкою кафедри.

Під час практики студенти зобов'язані:

- виконувати всі завдання, поставлені керівником практики від кафедри;
- підпорядковуватися чинним правилам внутрішнього трудового розпорядку на підприємстві (базі практики), техніки безпеки і виробничої санітарії;
- відповідати за виконану роботу і її результати нарівні зі штатними робітниками підприємства;
- вести щоденник роботи практиканта.

Учбово-методичне керівництво практикою здійснюють:

- від ХНАДУ - викладачі кафедри організації і безпеки дорожнього руху;
- від підприємства – керівник підприємства або відділу, де студент проходить практику, штатні працівники підприємства, які призначені керівництвом підприємства до роботи з практикантами.

Керівники практики від підприємства зобов'язані:

- у тісному контакті з керівником від інституту організувати проходження практики студентів відповідно до програми і календарного графіка;
- забезпечити якісне проходження студентом інструктажу з охорони праці і техніки безпеки;
- здійснювати постійний контроль за ходом виробничої роботи студентів, допомагати їм правильно виконувати всі завдання щодо практики і функціональні обов'язки по тимчасово займаній посаді;
- піклуватися про побут студентів;
- знайомити студентів із передовими методами роботи і консультувати їх по виниклих виробничих питаннях і ситуаціям;
- контролювати дотримання виробничої дисципліни і повідомляти на кафедру організації і безпеки дорожнього руху (телефон 707-37-06) про всі нещасливі випадки і порушення студентами правил внутрішнього розпорядку підприємства.

Наприкінці практики керівник від підприємства складає на кожного студента виробничу характеристику, що відбиває рівень виконання програми практики та індивідуального завдання, ставлення студента до роботи, тощо.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою проведення переддипломної дослідницької практики є оволодіння магістрантами сучасними науковими методами дослідження, організації та регулювання дорожнього руху; закріплення, заглиблення і розширення знань по теоретичних дисциплінах, що вивчались у університеті, набуття професійної компетенції майбутніх магістрів з транспорту; підвищення рівня навчально-методичної компетенції рівня майбутніх керівників трудових колективів і викладачів вищої школи; поглиблення знань з загальної теорії, змісту і методів навчання в навчальних закладах 3-4 рівня акредитації; конкретних методик викладання наукових і технічних питань і зібрання матеріалів по темі кваліфікаційно-випускної роботи (КВР).

Предметом практики є система понять про принципи функціонування служби безпеки руху підприємств та установ автомобільного транспорту та дослідження особливостей організації та регулювання дорожнього руху у містах та на замських дорогах.

В результаті проходження практики студенти повинні:

Знати:

- сучасні методи наукових досліджень, організації, планування та регулювання дорожнього руху, методи підвищення безпеки дорожнього руху;
- основні поняття, методи організації дорожнього руху, технічні засоби регулювання дорожнього руху;
- принципи організації технологічних процесів роботи автотранспортних підприємств з урахуванням безпеки руху;
- порядок організації науково-дослідної роботи;
- організацію дослідницької роботи в університеті або на базі стажування;

- тематику наукових досліджень кафедри або лабораторії;
- можливості застосування математичного моделювання експерименту;
- основні методики викладання наукових і технічних питань;

Вміти:

- формулювати мету та задачі на проведення наукових досліджень, скласти програму їх проведення; самостійно планувати, готувати та проводити наукові дослідження;
- аналізувати результати експерименту, скласти науковий звіт та обробляти результати досліджень;
- проводити аналіз стану організації дорожнього руху у місті чи на заміській дорозі;
- запропонувати та обґрунтувати заходи з підвищення безпеки дорожнього руху;
- застосовувати базові педагогічні знання для організації діяльності і міжособистісного спілкування;
- готувати наукові доповіді та статті.

Мати уявлення:

- з основних науково-технічних проблем і перспектив розвитку автомобільного транспорту;
- про сучасні методи організації та регулювання дорожнього руху.

2. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Характеристика практики
	денна та заочна форма навчання
Кількість кредитів - <u>6</u> Кількість годин - <u>180</u>	<u>нормативна</u> (нормативна, за вибором ЗВО, за вибором студента)
Семестр викладання дисципліни	<u>10 (денна) / 12 (заочна)</u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	<u>захист звіту</u>

3. ПОРЯДОК ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Переддипломна дослідницька практика проводиться на підприємствах та в установах, які подають замовлення на проведення дослідницьких робіт і розробку реальних кваліфікаційних робіт. У якості баз практики використовуються кафедра організації та безпеки дорожнього руху ХНАДУ, провідні наукові та проектні установи галузі, підприємства та територіальні об'єднання, що підпорядковуються Державній адміністрації автомобільного транспорту України, Державній корпорації "Укравтодор". Укрзалізниці, Департаменту морського і річкового транспорту, Департаменту авіаційного транспорту, Державному

гідрографічному управлінню, установи та організації виконавчої влади, що уповноважені займатися питаннями контролю та організації перевезень пасажирів та вантажів, регулярні і допоміжні служби охорони громадського порядку і безпеки, які фінансуються державою, служби спеціального призначення, органи міліції, які займаються регулюванням дорожнього руху.

Педагогічне стажування проводиться у навчальних закладах освіти 3-4 рівня акредитації де магістранти набувають практичні уміння та навички з методології викладання у вищій школі та професійного ділового спілкування для подальшого застосування в професійній діяльності у вибраній галузі.

Направлення на практику здійснюється на засаді наказу по університету. Про зміст наказу на практику, загальні вимоги до проходження практики і основні правила охорони праці студентів інформує декан факультету на виробничих зборах. Перед від'їздом на об'єкт практики студент одержує в університеті роз'яснення про тривалість, мету, задачі і зміст практики, а також направлення та завдання на практику з вказівкою щодо роботи, яку він повинен виконати по темі КВР.

Студент, що прибув на об'єкт практики, може бути зарахований на одну з оплачуваних посад відділів і служб підприємства чи установи. Однак, це не визволяє його від виконання індивідуального завдання по практиці.

За відсутності штатних посад студент зараховується дублером і проходить практику відповідно до затвердженого графіка.

Оформлення студента на об'єкт практики проводиться на підставі наказу, в якому подається керівник практики від виробництва.

На період підготовки і проведення практики студентам призначають двох керівників: керівника практики від університету і керівника практики від підприємства.

Керівники практики від університету повинні:

При підготовці до практики:

- отримати у відповідального за організацію виробничих практик по кафедрі робочі програми практик для студентів і направлення на підприємства;
- скласти календарний графік проходження практики і погодити його на підприємстві;
- розробити для кожного студента індивідуальне завдання на практику;
- зустрітися зі студентами і провести організаційне зібрання.

На організаційному зібранні:

- інформувати студентів про терміни і розподіл студентів по місцях практик, про календарний графік проходження практики;
- ознайомити студентів з програмою практики, при цьому зупинитися на головних питаннях і особливостях проходження практики на конкретних підприємствах;
- повідомити рішення завідуючого кафедрою про призначення старших груп студентів на підприємствах і нагадати про їхні обов'язки;
- повідомити студентам про перелік документів, що необхідно мати з собою (паспорт, студентський квиток, а якщо працювали раніше - трудову книжку);

- встановити час і місце збору групи студентів біля підприємства і розповісти як туди добратися, надати прізвища і телефони службових осіб, що займаються організацією практики на підприємстві;

- видати студентам направлення та завдання на практику, інформувати їх про особливості виконання індивідуальних завдань і порядок захисту звітів при завершенні практики.

Під час проходження практики:

- в перший день практики зустріти студентів допомогти в отриманні пропусків (за наявності пропускового режиму);

- забезпечити зустріч і знайомство студентів з керівниками практики від підприємства;

- розмістити студентів по робочих місцях;

- остаточно погодити з керівниками практики від підприємства календарні графіки і зміст всіх індивідуальних завдань студентів;

- активно сприяти виконанню студентами індивідуальних завдань;

- у разі потреби зустрічатися зі студентами і керівниками практики від підприємства;

- вивчати останні досягнення підприємства, проблеми і особливості діяльності підприємства з метою використання в навчальному процесі і науковій роботі.

В період завершення практики:

- перевірити виконання студентами індивідуальних завдань;

- перевірити здачу студентами пропусків, технічної документації, літератури підприємства;

- взяти участь в комісії по прийому заліків з виробничої практики;

- у разі потреби передати завідуючому кафедрою свої пропозиції з удосконалення організації виробничої практики на конкретному підприємстві і в цілому по кафедрі.

До початку виробничої практики студенти чітко повинні знати:

- на якому підприємстві вони проходять практику;

- строки проходження практики;

- індивідуальні завдання і особливості їх виконання;

- прізвище, ім'я, по-батькові керівника практики від університету, номер його службового телефону;

- місце і час зустрічі з керівником в перший день практики.

По прибутті на підприємство студенти повинні отримати перепустки і пройти інструктаж із техніки безпеки і охороні праці (вступний і на робочому місці) з оформленням необхідної документації. Відповідальність за безпосереднє виконання правил безпеки праці несе керівник практики від виробництва і сам практикант.

В період проходження практики студенти підкоряються правилам внутрішнього розпорядку підприємства. При роботі студентів на оплачувальних окладах на них розповсюджується загальне трудове законодавство.

Безпосереднє керівництво студентами в період практики здійснюють керівники практики від підприємства.

Протягом практики студенти регулярно і самостійно працюють над виконанням отриманих від керівника індивідуальних завдань.

В кінці практики студенти:

- завершують роботу над індивідуальними завданнями;
- здають технічну документацію, літературу, спецодяг і інше майно підприємства, отримане в тимчасове користування;
- оформлюють обхідний лист і разом з перепусткою, здають його в відділ кадрів підприємства, оформлюють щоденник практики, необхідний звіт.

Керівники практики від підприємства повинні:

- ознайомитися з робочою програмою виробничої практики;
- зустріти студентів в перший день практики;
- забезпечити проходження всіма студентами інструктажу із техніки безпеки і охорони праці;
- уточнити з керівниками практики від університету календарний графік проходження практики і індивідуальні завдання всіх студентів;
- ознайомити студентів з правилами внутрішнього розпорядку і особливостями роботи на конкретному робочому місці;
- регулярно здійснювати контроль табельного обліку студентів;
- організувати ознайомлення студентів з підприємством;
- ініціативно і регулярно сприяти виконанню студентами індивідуальних завдань по практиці;
- перевірити матеріали, що є результатом виконання індивідуальних завдань студентів;
- дати керівнику практики від університету оцінку роботи кожного студента за період практики;
- передати завідувачу кафедрою свої пропозиції з вдосконалення організації виробничої практики на підприємстві.

Зразковий календарний план проходження практики

Захід	Кількість днів	Місце проходження
1. Організаційне заняття	0,5	кафедра
2. Оформлення на об'єкт практики, отримання перепусток, інструктаж з техніки безпеки	0,5	База практики
3. Участь у виконанні виробничих завдань на робітничих місцях	По завданню керівника практики від підприємства	База практики
4. Ознайомлення з виробничою діяльністю підприємства чи установи	2-3	База практики

Захід	Кількість днів	Місце проходження
5.Виконання індивідуального завдання по темі КВР	14	База практики
6.Знайомство з планами НДР кафедри та звітами виконаних робіт	0-1	кафедра
7.Знайомство з документацією щодо виконання госпдоговорів кафедри	0-1	кафедра
8.Педагогічна практика	1-3	кафедра
9.Написання структурних елементів кваліфікаційної роботи магістра	1	кафедра
10.Підготовка результатів проходження практики у вигляді доповіді на науково-технічній конференції або статті.	1-5	Кафедра, база практики
11.Оформлення звіту	1	кафедра
Разом	4 тижня	-

4. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Звіт по практиці складається кожним студентом самостійно і повинен включати основні розділи.

- Вступ
- 1 Загальна характеристика бази практики
- 2 Результати проведення досліджень
 - 2.1. Постановка задачі
 - 2.3. Збір вторинної інформації
 - 2.3. Збір первинної інформації
 - 2.3.1. План експерименту (обстеження)
 - 2.3.2. Експериментальні дослідження
 - 2.3.3. Обробка результатів досліджень
 - 2.4 Аналіз інформації
 - 2.5 План подальших досліджень
- 3 Науково-дослідницька робота кафедри організації і безпеки дорожнього руху
- 4 Педагогічне стажування
 - Висновки і пропозиції з практики
 - Список літератури

Окрім перерахованих розділів студент може включити в звіт інші розділи (за згодою керівника).

Обсяг звіту не повинен перевищувати 50 сторінок рукописного тексту. Звіт ілюструється схемами, графіками, кресленнями, формами документів та ін. До звіту можуть бути додані: рукопис статті, виписки рішень засідання кафедри, рецензії та відгуки на розробки виконавця, відгук на заняття провідного викладача, картки обстежень, хронометражних спостережень, результати статистичного аналізу, тощо.

Звіт оформлюється в відповідності з вимогами ЕСКД і ДСТУ.

5. ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ ПО ПРАКТИЦІ

По закінченні практики студент надає на кафедру звіт та щоденник практики.

Загальною формою звітності за підсумками практики є письмовий звіт, що має складатися з титульного листа, змісту, вступу, основних розділів, висновків, списку використаних літературних джерел і додатків.

У вступі вказується мета і задачі практики, стислі відомості про базу практики. Основні розділи повинні містити виклад матеріалу, обумовленого програмою практики та індивідуальним завданням. Висновки мають містити стислі підсумки за результатами проведеної роботи. У списку використаних джерел мають бути подані: літературні джерела, технічні звіти підприємства, інші документи, що були використані при написанні звіту і на які є посилання в тексті. У додатках варто включати допоміжний матеріал: таблиці розрахунків із використанням ЕОМ, конструкторські і текстові документи, тощо.

Звіт дається за декілька днів до закінчення практики керівнику практики від підприємства. Він повинний перевірити звіт, підписати і завірити підпис печаткою.

Звіт разом із щоденником практики та затверджений печаткою підприємства та підписом керівника від нього, подається для перевірки керівнику практики від кафедри. За наявності зауважень студент зобов'язаний їх усунути. У щоденнику керівник практики від кафедри дає висновок про роботу студента.

Звіт про проходження практики захищається студентом із диференційованою оцінкою керівнику. При захисті враховуються: змістовність та оформлення звіту, якість виконання індивідуального завдання, наявність раціоналізаторських пропозицій, характеристика (відгук) керівника від бази практики, наявність заохочень по підприємству, підготовка матеріалів на конференцію, а також знання, уміння і навички, отримані під час проходження практики.

Звіт по практиці має бути написаний, надрукований або набраний на ЕОМ із використанням редактора текстів на форматі А4 (210x297мм). Оформляти звіт необхідно відповідно до вимог нормативних документів.

Звіти студентів, які не виконали програму практики або отримали негативну характеристику про роботу на підприємстві під час практики, оцінюються незадовільно й потребують переробки.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна:

1. Методичні вказівки до виробничої практики: технологічної практики студентів 3 курсу денної форми навчання та обліково-аналітичної практики студентів 5 курсу навчання (6 курсу заочної форми навчання) спеціальності 7.07010104 «Організація та регулювання дорожнього руху». Харків, ХНАДУ, 2012, 30 с.

2. Грушко И.М., Сиденко В.М. Основы научных исследований. Учебн. пособ. - Х.: Вища школа, 1983.- 224 с.

3. Грушко И.М. и др. Основы научных исследований. - М.: Высшая школа, 1989.- 400 с.

4. Вороніна М.С. Технологія наукових досліджень (схеми і приклади). – Харків: Вид – во „Інжек”, 2006. – 104 с.

5. Стандарт підприємства (СТП-ХГАДТУ-2-98). Х.: Вид-во ХДАДТУ, 1998.- 40 с.

6. ДСТУ 3008-95. Документація. Отчети в сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення Київ: Госстандарт. – 38с.

7. Коноплянко В.И. Организация и безопасность дорожного движения, М.: Транспорт, 1991, 183 с.

8. Клинковштейн Г.И. Организация дорожного движения, М.: Транспорт, 1982, 240 с.

9. Правила дорожнього руху України, 2012

10. Бабков В.Ф. Дорожные условия и безопасность движения, М.: Транспорт, 1970, 188 с.

11. Васильев А.П. Состояние дорог и безопасность движения автомобилей в сложных погодных условиях, М.: Транспорт, 1962, 398 с.

12. Рябчинский А.И., Иванов В.Н. Безопасность движения автомобильного транспорта в тёмное время суток, М.: «Высшая школа», 1970, 100 с.
13. Залуга В.П. Светотехнические требования к дорожным покрытиям. «Автомобильные дороги» №11, 1965.
14. Кременец Ю.А., Печерский М.П. Технические средства регулирования движения. М.: Транспорт, 1981, 249 с.
15. Сильянов В.В. Теория транспортных потоков в проектировании дорог и организации движения, М.: Транспорт, 1997, 301 с.
16. Конвенция о дорожном движении. Конвенция о дорожных знаках и сигналах, М.: Транспорт, 1971, 100 с.
17. Хейт Ф. Математическая теория транспортных потоков: Пер. с англ. М.: Мир, 1979, 188 с.
18. Руководство по проектированию городских улиц и дорог. М.Стройиздат, 1980 120с.

Додаткова:

1. Наймушин А.И., Наймушин А.А. Методы научных исследований. Материалы для изучения. Электронный вариант. – Уфа: ЛОТ УТИС, 2000.
2. Рофе А.И. Научная организация труда. – М.: „ЮНИТИ”, 1998. – 320 с.
3. Філіпченко А.С. Основи наукових досліджень (конспект лекцій). – К.: Видавничий центр „Академія”, 2003. – 304с.
4. Система инженерных и научных расчетов MATLAB 5. В 2-х т. – М.: Диалог-имидж, 1999. – 336 с.
5. Крейнак Дж., Хербейкен Дж. Интернет - энциклопедия – СПб: ЗАО «Изд-во Питер», 1999. – 560 с. ил.
6. Краткий автомобильный справочник/ А.Н. Познизовкин, В.М. Власко, М.Б. Ляликов и др.- М.: "Трансконсалтинг", НИИАТ, 1994. - 779 с.
7. Вероятностно – статистические методы на автотранспорте. Галушко В.Г. Издательское объединение «Вища школа», 1976. – 232 с.

8. Фишельсон М.С. Городские пути сообщения.- Учебное пособие для вузов.- М.: Высшая школа, 1980,-296с.
9. Лобанов Е.М. Транспортная планировка городов.- Учебник для студентов вузов.-М.:Транспорт, 1990,-240с.
10. Самойлов Д.С. и др.. Организация и безопасность городского движения.- Учебник для вузов.-М.: Высшая школа, 1981,-256с
11. Хомяк Я.В. Организация дорожного движения.- Учебник для вузов.- Киев.- Выща школа, 1986,-271с
12. Сильянов В.В. Теория транспортных потоков в проектировании дорог и организации движения. – М.: Транспорт, 1977. – 303 с.
13. Романов А.Г. Дорожные условия в городах: закономерности и тенденции.-М.: Транспорт, 1984.-80с
14. Аксенов В.А., Попова Е.П., Дивочкин О.А. Экономическая эффективность рациональной организации дорожного движения.- М.: Транспорт, 1987,-187с
15. Аксенов В.А., и др.. Усредненные расценки на строительство и эксплуатацию автомобильных дорог.- М.: Транспорт, 1990,-157с.
16. Дрю Д. Теория транспортных потоков и управление ими. Пер. с англ. М.: Транспорт, 1972, 423 с.

Розробник програми: асистент каф. ОіБДР Засядько Дмитро Володимирович

(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

Примітки:

1. Програма визначає її місце і значення у процесі формування фахівця, її загальний зміст, знання та уміння, які набуває студент у результаті вивчення дисципліни. Програма навчальної дисципліни містить у собі дані про обсяг дисципліни (у годинах та кредитах), перелік тем та видів занять, дані про підсумковий контроль тощо.

2. Програма розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальній відділ; 2- екземпляр залишається на кафедрі.

Форма в редакції ХНАДУ затверджена наказом ректора за № ___ від __.06.2015 р.